

Ngā Wheako o te Tiaki Tamariki ki Aotearoa

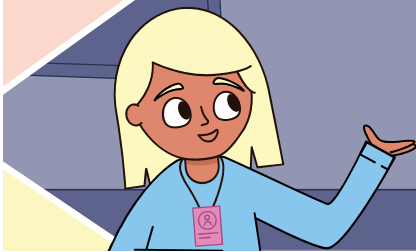
Ka tirohia e mātou ngā wāhi tiaki tamariki kia kite mēnā rānei kei te tutuki i a rātou ngā haepapa katoa. Mā konei e tautoko tika ai ngā tamariki kia eke atu ai rātou ki te taumata tiketike o pito mata.

I kōrero hoki mātou i ngā wāhi tiaki tamariki – arā i Barnados, i Dingwall, i Open Home Foundation me Oranga Tamariki. I hui tahi mātou ko ngā Kaiako, ko ngā tumuaki, ko ngā pirihiimana, ko ngā tākuta, ko ngā nēhi, ko ngā Kaimahi taiohi anō hoki.

I kōrero mātou ki ngā tamariki me ngā rangatahi, ki ō rātou whānau me ō rātou kaitiaki. Mā konei e mōhio ai mātou ki ngā āhuetanga o te āhua tiaki.

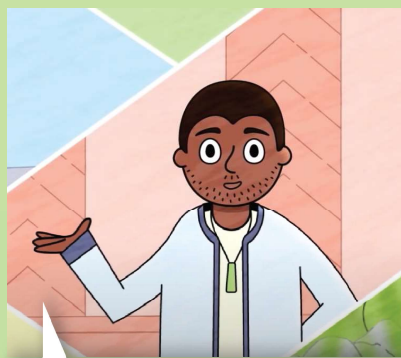
Ka oti i a mātou te kōhikohi kōrero, katahi ka tuhi ai tētahi ripoata ki te Kāwanatanga. Ka whakairia te ripoata nei ki tā mātou pae tukutuku hei pānui mā te marea.

Neke atu i te 700 tāngata i whakapuaki mai i ō rātou whakaaro mō te āhua o te tiaki tamariki ki Aotearoa.

Ko ngā mea matua i ākōna ai e mātou mō te tiaki tamariki:

Hei tā te tokomaha o ngā tāngata i kōrero mai ai ki a mātou, me whakapakari ake ngā āhuetanga mō ngā tamariki me ngā rangatahi e tiakina ana. I hiahia nuitia e te katoa kia ea mārīka tēnei whāinga.

Kei te ngana a Oranga Tamariki ki te hoatu i ngā mea katoa e tika ana mā ngā tamariki i tā rātou urunga tuatahitanga ki te ao tiaki. Heoi, haere nei te wā, ka ngoikore haere te hui tahi a ngā Kaimahi pāpori me ētahi tamariki.

Hei tā ngā Kaimahi pāpori, kei te pirangi rātou kia nui ake te hui tahi me ngā tamariki, engari kei te pōkea rātou e ētahi take anō.

Hei tā ētahi tamariki, kei te pirangi rātou kia whai wā anō ai ki te taha o ō rātou whānau. Hei tā ētahi, kāore rātou e āhei kia kite, ki te kōrero rānei ki ō rātou whānau.

Ko ētahi tamariki Māori a Oranga Tamariki kāore i te tautokohia kia whai hononga ai rātou ki ō rātou hapū ake me ō rātou iwi ake.

I te nuinga o te wā kāore ngā tamariki me ngā rangatahi i te mōhio he aha ā rātou tika. He wā ōna kāore rātou i te mōhio he aha ngā āhuatanga ka pā ki a rātou.

Hei tā ngā tamariki me ngā rangatahi, he wā hoki ōna kāore rātou i te mōhio ko wai te tangata tika hei whakarongo ki ā rātou kōamuamu mēnā kei te pāpōuri rātou.

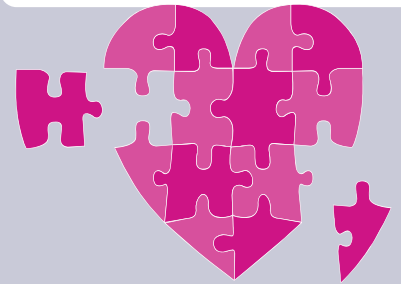

Kāore anō te tokomaha o ngā tamariki me ngā rangatahi kia rēhitatia ki tētahi pokapū hauora. Ā, mō te hunga kua rēhitatia, kāore i te mōhio tika mēnā rānei i whai huinga tākuta, huinga tākuta niho rānei, i ia tau.

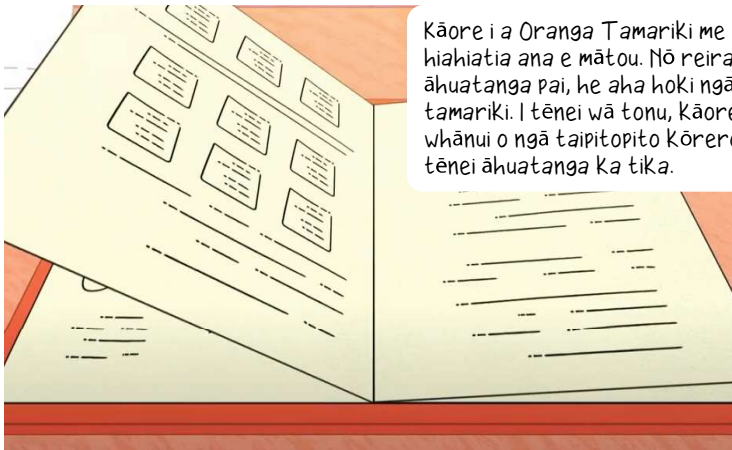
Me whai tautoko ngā kaitiaki. Kua heke te tatau o ngā hui i waenganui i ngā kaitiaki me ngā kaimahi pāpori.

Kāore ngā kaimahi pāpori, ngā tumuaki, me ngā tākuta i te kōrerorero tahi e pā ana ki ngā tamariki me te āhua o tā rātou noho, tō rātou āhua ora, me te huarahi e tū tangata ai rātou.

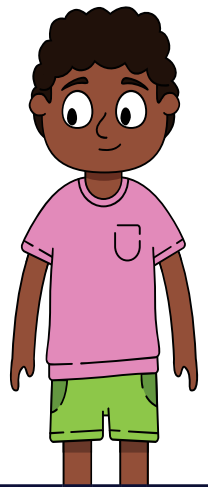
Hei tā te tokomaha, he uaua te kimi i te tautoko ā-hauora e tika ana mō ngā tamariki hei ngā wā e tika ana.

Kāore i a Oranga Tamariki me ērā atu wāhi ngā taipitopito kōrero e hiahia ana e mātou. Nō reira kāore mātou i te tino mōhio he aha ngā āhuatanga pai, he aha hoki ngā āhuatanga me whakapakari ake mā ngā tamariki. I tēnei wā tonu, kāore ngā wāhi tiaki tamariki i te kohikohi i te whānui o ngā taipitopito kōrero e hiahia ana e mātou, ā, me pakari ake tenei āhuatanga ka tika.

Ka haere tonu ngā mahi ripoata a te Monita mō te āhua o te noho a ngā tamariki ki raro i te mana tiaki, ā, ka tuku ripoata anō hei te tau e heke mai nei me kore e kitea ngā panonitanga me ngā āhuatanga hei whakapakari ake!

WHANAUNGATANGA - He tūhonohono kaha, he tūhonohono ora, he tūhonohono pai.

AROAHA - He nui te aroha me te manaakitanga, ā, kei te noho haumaruhoki.

MANAAKITANGA - Ko te whakautengia me te ākina o te mana o tētahi e tētahi atu.

KAITIAKITANGA - Ko te atawhai a tētahi ki tētahi atu mō te orangatonutanga te take.

RANGATIRATANGA - Ko te āhei kia tū hei rangatira.

MĀTAURANGA - Ko ngā āhuatanga kua ākōna, kua mau, kua tā ki te kau o te mahara.

